

Mit tudott Bram Stoker III. Vladról?

Sokan írtak III. Vladról (Vlad Tepeşről, vagyis Karóbahúzó Vladról), életének bizonyos részleteit azonban még mindig homály fedi. Tudjuk például, hogy 1431-ben született Segesváron, és ismeretes, hogy a Bukaresttől északra folyó csatában ölték meg, de ennek részletei a múltba vesztek. A legenda szerint Snagov kolostorában temették el, bár a történészek újabbban más helyszínt sejtnek. Rengeteg információnk van azonban a havasalföldi fejedelemként hatalomban töltött éveiről, különösen az 1456 és 1462 közötti időszakról. Az elsődleges források hitelessége azonban megkérdőjelezhető. A Vlad Drăculeáról, mint kegyetlen és zsarnok uralkodóról kialakított kép a XV. századi Németországban nyomtatott

röpiratokból ered, amelyek Európa-szerte gyorsan elterjedtek. *A Drakula fejedelemnek hívott, gonosz, vérszomjas zsarnok rémisztő és valóban rendkívüli története* és hasonló címekkel közreadott, torzított beszámolók tucatnyi olyan anekdotát mesélnek el Vlad kegyetlenkedéseiről, amelyeket nemcsak az ellenségei, hanem alattvalói ellen is elkövetett.

A török történetírók hasonló eseménysorokat jegyeztek le Vlad halála után azért, hogy a szultánnak a kegyetlen havasalföldi zsarnok felett aratott győzelmét dicsőítsék. Valamennyire kiegyensúlyozottabb nézőpontot nyújtanak az orosz kódexek, amelyek bár elismerték a kegyetlenségét, dicsérték a törvény és a rend megteremtéséért tett erőfeszítéseit. Meg kell említenünk továbbá a román népi mondákat is, amelyek évszázadokon keresztül szájhagyomány

útján, nemzedékről nemzedékre szálltak tovább, míg végül írásba foglalták őket. Ezek a források népi hősként mutatták be Vlad Drăculeát, olyan vezetőként, aki szembeszállt a hatalmas török sereggel, és mindent megtett a fejedelemség biztonsága és stabilitása érdekében. Napjainkban a románok többsége nemzeti hősként tekint rá.

Bármennyire kegyetlen és vérszomjas is volt Vlad Drăculea, sem a történetírásban, sem a népi mondákban nem jellemezték vámpírként. Ez a kapcsolódás az 1890-es években jött létre, amikor Bram Stoker (1847–1912) irodalmi és népi hagyományokon alapuló vámpírregény írásába fogott. Kezdetben úgy gondolta, hogy vámpír hőst „Wampyr grófnak” nevezi majd. Regényével kapcsolatos feljegyzései szerint azonban ezt „Drakula grófra” változtatta, miután William Wilkinson *An Account of Principalities of Wallachia and Moldavia* (A havasalföldi és moldáv fejedelemség leírása) című művében (1820) egy rövid részletet olvasott a Drakula nevű, havasalföldi vajdáról, aki átmenetileg sikeresen megküzdött a törökökkel. A névre Wilkinson azon megállapítása hívta fel a figyelmét, miszerint a drakula románul ördögöt jelent. Ez teljes mértékben megfelelt Stoker elképzelésének, mivel ő a vámpír alakját a gonosz megtestesítőjeként alkotta meg.

Nincs bizonyíték arra vonatkozóan, hogy Stoker alaposabban utánanézett volna Vlad történetének a Wilkinson könyvében olvasottakon kívül. Stoker sem a munkája során készített feljegyzéseiben, sem a regényében nem említi kifejezetten Vladot, a kegyetlenkedéseire egyáltalán nem hivatkozik.

Persze elképzelhető, hogy rábukkanhatott valamelyik német röpiratra, vagy több információt kaphatott Vámbéry Ármintól, akivel legalább kétszer találkozott Londonban. Mindez azonban pusztán találgatás, hiszen nincs olyan bizonyíték, amely bármelyik feltételezést alátámasztaná. Ha azonban Stoker behatóbban ismerte Vlad történetét, akkor valószínű, hogy valami különös oknál fogva mégis úgy döntött, hogy erről nem tesz említést a regényében.

Elvitathatatlan, hogy Vlad Drăculea ellentmondásos figura, egy dolog azonban biztos: kevésbé keltené fel manapság az érdeklődést Románián kívül, ha a történelmi alak és Bram Stoker grófja nem kapcsolódik össze a híressé vált regényben.

Elizabeth Miller

Angol irodalomprofesszor. A Memorial University of Newfoundland nyugalmazott professzora, többek között a *Bram Stoker's Dracula: A Documentary Journey into Vampire Country and the Dracula Phenomenon*, valamint a *Dracula: Sense & Nonsense* című könyvek szerzője.

Vlad Drăculea földje

A XV. században Havasalföldet dinasztikus harcok sújtották. Léte attól függött, hogy az erős magyar és oszmán török szomszédság között fejedelmei milyen diplomáciai készséggel rendelkeznek. III. Vlad a terror eszközével erős és szuverén államot akart létrehozni, de végül elbukott.

Kora uralkodói

III. Vlad fejedelemségének időszakát egybeesett több olyan nagy uralkodó felemelkedésével, akik az abszolút monarchia hívei voltak, és akikkel szövetségben vagy harcban állt.

II. Mehmed, a hódító (1432–1481)

II. Murad harmadik gyermeke, II. Mehmed 1444-ben került a török trónra. Konstantinápoly hódítójaként ismert (1453), kortársai az abszolutista uralkodó mintapéldájaként tekintettek rá. Az oszmán uralmat kiterjesztette a Balkán-félszigetre, Kis-Ázsiára és a Krím-félszigetre is. II. Mehmed és Vlad Drăculea gyermekkorukban ismerkedtek meg Edirne városában.

Nagy István (1433–1504)

A moldvai fejedelem Vlad Drăculea unokatestvére volt anyai ágon. István havasalföldi rokona katonai segítségével szerezte meg a trónt 1457-ben. Könyörületes és modern eszméket valló fejedelem volt, aki rajongott a kultúráért. Állandó hadsereget hozott létre az oszmán, a lengyel és a magyar fenyegetéssel szemben. Szembeszállt unokatestvérevel, Szép Radával és III. (Öreg) Basarabbal, amikor Havasalföld török uralom alatt állt.

A szomszédos Erdély

A magyar királyok Erdélyben a XIII. századtól kezdve támogatták a Németországból érkező telepeseket, a szászok letelepedését. A szászok hét virágzó várost alapítottak, amelyeket fallal vettek körül.

Havasalföld a XV. században

Havasalföld a Kárpátok déli hegyeitől a Dunáig, keleten a Szeret folyótól a nyugatra lévő dunai Vaskapu-szorosig terjedt. A fejedelemségnek félmillió lakosa volt. A városok kicsik és szinte teljesen védtelenek voltak.

Erdélyi szász városban született a havasalföldi fejedelem?

rejtélyek

A történészek túlnyomó többsége úgy véli, hogy az erdélyi szász városban, Segesváron (Sighișoara) született, néhányan viszont azt gondolják, hogy Havasalföld fővárosában, Târgovișteben látta meg a napvilágot. Az előbbieket úgy gondolják, hogy Vlad születése idején apja száműzetésben volt. A Vlad târgoviștei születését állító történészek szerint a későbbi fejedelem nem sokkal azután jött világra, hogy apja féltestvére, I. Sándor (románul: Alexandru Aldea) elfoglalta a trónt.

KELET-EURÓPA 1450-BEN

I. Mátyás (1443–1490)

Hunyadi János erdélyi vajda, majd magyar kormányzó második gyermekét 1458-ban választották Magyarországot királyává. I. Mátyás állandó hadsereget hozott létre, amelynek köszönhetően Magyarország elérte történelmének legnagyobb birodalmi kiterjedését. Hunyadi János és V. (Utószülött) László halálát követően a nemesség közötti összetűzések során Vlad Drăculea biztos szövetségese volt Szilágyi Mihálynak, Mátyás nagybátyjának, aki támogatta őt.

SZÖVETSÉGES ÉS ELLENSEG

Hunyadi János (1407–1456), a „törökverő”

A havasalföldi származású nemes, szörényi bán, erdélyi vajda, nándorfehérvári főkapitány, valamint 1446 és 1453 között Magyarország kormányzója volt. Hunyadi szembe kerülve Vlad Drăculeával – akit gyenge és álnok szövetségeseinek tartott, mert Magyarországon I. Albert király (1347–1349) halála után kialakult válság során megalkudott a törökökkel –, 1447-ben katonai támadást indított Havasalföld ellen, amely Vlad Drăculea bátyjának és apjának halálával végződött.

A târgoviștei fejedelmi udvar épületegyüttesében a Chindia-tornyot (lásd képen) és a bukaresti várfal legkorábbi szárnyát III. Vlad építtette, aki a kicsiny falut erősített központtá tette.

